

APSTIPRINU

Balvu Centrālās bibliotēkas direktore

_____R. Cibule

2023.gada, Balvos

Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienības

NAUDASKALNA BIBLIOTĒKA

Krājuma komplektēšanas koncepcija

Bibliotēka krājumu veido un papildina atbilstoši bibliotēkas statusam, bibliotēkas reglamentā noteiktajām funkcijām un uzdevumiem, kā arī bibliotēkas krājuma komplektēšanas profilam. Veidojot kvalitatīvu un aktīvu bibliotēkas krājumu, bibliotēka vadās pēc Naudaskalna bibliotēkas izstrādātās krājuma komplektēšanas koncepcijas, kura izstrādāta pamatojoties uz LR MK izstrādātajiem Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumiem Nr.317. Krājuma komplektēšanas koncepcija norāda krājuma veidošanas stratēģiju, pamato iespieddarbu iegādes un saglabāšanas nepieciešamību, norakstīšanas iemeslus. Komplektēšanas koncepcija nosaka katra lietotāja nodrošināšanu ar informāciju un finanšu resursu lietderīgu izlietojumu, liek izvērtēt esošo krājumu, pārskatīt krājuma veidošanas prioritātes.

Krājuma komplektēšana ir katras bibliotēkas pamatpakalpojums, un no tā ir atkarīgi pārējie bibliotēkas pakalpojumi.

Krājuma komplektēšanas pamatprincipi:

- Piekļuve informācijai drukātā un elektroniskā formātā;
- Atbalsts formālajai un mūžizglītībai;
- Piekļuve valsts un pašvaldības dokumentiem;
- Iespēja atpūsties, lietderīgi pavadīt brīvo laiku.

Krājuma veidošanas un attīstības galvenie kritēriji:

- Atbilstība publiskās bibliotēkas krājuma universālajam saturam;
- Kultūras mantojuma saglabāšana, komplektējot bibliotēkas krājumu ar latviešu oriģinālliteratūru, ārzemju autoru labākajiem un populārākajiem darbiem;
- Krājuma aktualitāte, to regulāri attīrot no saturā novecojušiem un maz izmantotiem iespieddarbiem u.c. dokumentiem un papildinot krājumu ar aktuāliem, lietotāju pieprasītiem izdevumiem;

- Krājuma izmantošanas intensitāte;
- Bibliotēkas lietotāju interešu izpēte un analīze;
- Efektīvas dokumentu piegādes sistēmas un informācijas vajadzību nodrošināšana,
- izmantojot SBA.

Krājuma veidošanas vispārīgi principi:

- Bibliotēkas krājumam jāatbilst vietējās sabiedrības interesēm un vajadzībām;
- Iegādājoties dokumentus, nav pieļaujama politiska, konfesionāla, komerciāla vai cita ietekmēšana;
- Informācijas resursiem jāatspoguļo dažādi viedokļi;
- Informācijas resursiem jānodrošina pieeja dažādos formātos.

Bibliotēkas krājums ir universāls. Minimālajā līmenī tiek komplektēta visu nozaru literatūra bibliotēkā, padziļināti nozaru literatūru komplektē Balvu Centrālā bibliotēka. Centrālā bibliotēka un struktūrvienības veido novadpētniecības dokumentu krājumu, kurā tiek komplektēti materiāli par Balviem, Balvu reģionu un Latgali. Bibliotēkas bērnu literatūras abonements veido kvalitatīvu animācijas filmu un izglītojošu galda spēļu krājumu.

Krājumā nekomplektē:

- Literatūru par vardarbību, pornogrāfiju, melno maģiju, rasistisku un naidu kurinošu literatūru;
- Īslaicīgas nozīmes literatūru (bukletus, reklāmas aicinājumus, partiju programmas u.tml.);
- Pamatskolas un vidusskolas mācību grāmatas;

Prioritātes krājuma komplektēšanā:

- Literatūra bērniem un jauniešiem;
- Oriģinālliteratūra;
- Uzziņu resursi (vārdnīcas, enciklopēdijas, ceļveži, datubāzes);
- Literatūra mācību un studiju atbalstam.

Literatūras atlases kritēriji:

- Atbilstība Balvu Centrālās bibliotēkas un Naudaskalna bibliotēkas pamata profilam;

- Atbilstība lietotāju vajadzībām un interesēm;
- Reģionālais un valodas aspekts;
- Izdevuma kvalitāte;
- Pieprasījums;
- Cena.

Valodu aptvērums:

Krājums tiek komplektēts pamatā latviešu valodā un vienā eksemplārā. Svešvalodās komplektē pieprasītus preses izdevumus, atsevišķus nozaru un uzziņu izdevumus: vārdnīcas, valodu mācību līdzekļus.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- Pirkumi;
- Abonēšana;
- Dāvinājumi;
- Nozaudēto izdevumu aizvietošana;
- Dalība projektos.

Dāvinājumu pieņemšanas kritēriji:

- Izdošanas gadi – pēdējie 3 – 5 gadi, ja izdevums nav krājumā;
- Aktualitāte – paaugstināta pieprasījuma literatūra;
- Valoda – latviešu, latgaliešu, svešvalodās;
- Izdevuma nolietojuma pakāpe – nelietotas vai mazlietotas (labs vai izcils stāvoklis);
- Dāvinājums pilnībā pāriet bibliotēkas īpašumā, un bibliotēkai ir tiesības ar to brīvi rīkoties: bez saskaņošanas ar dāvinātāju saņemtos dāvinājumus dāvināt tālāk citām bibliotēkām, institūcijām vai piedāvāt apmeklētājiem;
- Bibliotēkai ir tiesības noraidīt dāvinājumus, ja to apstrāde ir pārāk darbietilpīga vai tie neatbilst literatūras atlases kritērijiem.

Seriālizdevumu glabāšana:

- Bibliotēku nozares, vēsturiski nozīmīgie un novadpētnieciskie izdevumi – bez laika ierobežojuma;
- Vērtīgākie nozaru, mākslas, dizaina, kultūras un literatūras izdevumi – pēc vajadzības;
- Pārējie žurnāli – 5 gadi;
- Reģionālie laikraksti – bez laika ierobežojuma;
- Pārējie laikraksti – 3 gadi.

Krājuma rekonplektēšanas (norakstīšanas) iemesli:

- Nolietoti izdevumi;
- Novecojuši pēc satura;
- Liekie dubleti;
- Profīlam neatbilstoši izdevumi;
- Mazizmantoti;
- Izdevumi bojāti dažādu iemeslu dēļ;
- Nozaudēti izdevumi;
- Dokumenti nav atgūstami lietotāju vainas dēļ;
- Nodoti citām bibliotēkām;
- Izdevumi iekļauti apmaiņas krājumā.

Fonda satura raksturojums, izmantojot Conspectus metodes:

0 - nekomplektē vispār

1 – minimāls informācijas līmenis (fonds nodrošina nelielu informāciju par nozari vai tēmu: ierobežots vispārīgo materiālu krājums, padziļinātie uzziņu izdevumi, speciālie periodiskie izdevumi un elektroniskie izdevumi netiek komplektēti)

2 – pamatinformācijas līmenis (fonds iepazīstina ar noteikto nozari vai tēmu, parāda informācijas daudzveidību, kas pieejama citur, tiek nodrošinātas lietotāju informacionālās vajadzības atbilstoši koledžu apmācības līmenim)

Bibliotēka komplektē dokumentus sekojošās nozarēs:

N.p.k.	Nozare	UDK klase	Krājuma dziļuma līmenis
1.	Vispārīgā nodaļa	0	2
2.	Filozofija. Psiholoģija. Loģika. Ētika	1	1
3.	Reliģija	2	1
4.	Sabiedriskās zinātnes	3	1
5.	Dabaszinātnes	5	1
6.	Lietišķās zinātnes. Medicīna. Tehnika. Lauksaimniecība.	6	1
7.	Māksla. Izrādes. Izklaide. Sports	7	1
8.	Valodniecība. Literatūrzinātne	8	1
9.	Daiļliteratūra	821	2
10.	Ģeogrāfija. Biogrāfijas. Vēsture	9	2